

Tutkintorakenteen uudistus muuttaa opintoviikot opintopisteiksi

Terttu Kortelainen & Vesa Suominen & Pirjo Tuomi

Korkeakoulututkintojen rakenteessa tapahtuu tämän vuoden aikana uudistuksia, jotka vaikuttavat opintojen rakenteeseen, mitoitukseen ja tätä kautta myös tutkintotodistuksiin. Virkojen pätevyysvaatimukset määritellään tällä hetkellä vielä opintojen laajuutta kuvaavien opintoviikkojen (ov) avulla. Tämän vuoden aikana opintojen mitoitus muuttuu eurooppalaisen mitoituksen mukaisiksi opintopisteiksi (op). Uudistus on tärkeää huomioida kirjastojen tulevia virkoja täytettäessä ja pätevyysvaatimuksia määriteltäessä. Kirjoituksessamme tutkintorakenteen muutosta tarkastellaan Oulun seudun ammattikorkeakoulun ja Oulun yliopistossa informaatiotutkimuksen näkökulmasta.

Muutokset ammattikorkeakoulun opinnoissa

Ammattikorkeakoulujen opintojen mitoituksessa on siirrytty 1.1.2005 alkaen opintopisteisiin opintoviikkojen sijasta. Myös 1.1.2005 jälkeen valmistuvien "vanhojen" opiskelijoiden todistukset annetaan opintopisteinä. Opintojen sisältöjen uudistaminen alkaa ensi syksynä, mutta jo nykyisissä opintosuunnitelmissa laajuudet ilmoitetaan opintopisteinä.

Opintoviikkojen muuttamisessa opintopisteiksi käytetään tässä vaiheessa mekaanista kertomista 1,5:llä. Tradenomin tutkinnon laajuus on siten 210 pistettä aiemman 140 opintoviikon sijaan. Kirjastoaineiden erikoistumisopintojen laajuus on nyt 60 opintopistettä (ennen 40 opintoviikkoa).

Yliopistoihin kaksiportainen tutkinto

Yliopistoissa siirrytään kaksiportaiseen tutkintorakenteeseen ja opintojen uuteen mitoitukseen syksystä 2005 alkaen. Kaikki opiskelijat suorittavat ensin kandidaatin tutkinnon, sitten maisterin tutkinnon. Kandidaatin tutkinnon laajuus on 180 op ja maisterin tutkinnon 120 op.

Maisterin tutkintotodistukseen ei siis jatkossa merkitä sitä edeltävän kandidaatin tutkintoon sisältyviä opintoja. Kandidaatin tutkinnosta annetaan oma todistuksensa, maisterin tutkinnosta omansa. Maisterin tutkinto on näennäisesti suppeampi kuin ennen.

Informaatiotutkimus pääaineenaan maisterin tutkinnon suorittaneen opinnot ovat kuitenkin tosiasiaassa entisen laajuiset sekä perus- ja aine- että syventävissä opinnoissa. Opintojen mitoituksessa myös yliopistoissa opintoviikko / opintopiste suhde on käytännössä 1 / 1½.

Vaikutukset informaatiotutkimuksen opintoihin

Uudessa tutkintorakenteessa kandidaatin tutkinnon laajuus on 180 op, joka koostuu pää- ja sivuaineopinnoista, kieli- ja metodiopinnoista. Yliopistoissa pää- ja sivuaineopiskelijoiden opintojen rakenne on sama perusopintojen tasolla, mutta poikkea toisistaan aineopinnoissa (ent. cum laude).

Informaatiotutkimuksen perus- ja aineopintojen laajuus Oulun yliopistossa uudessa opetussuunnitelmassa on seuraava:

- perusopinnot 25 op (sekä pää- että sivuaineopiskelijat)
- aineopinnot: 45 op (pääaineopiskelijat), 35 op (sivuaineopiskelijat)

Kandidaatin tutkinnossa pääaineen opintoja on siis yhteensä (siis taso, jota on totuttu edellyttämään mm. informaation ja kirjastonhoitajan viroissa):

- pääaineopiskelijat: 70 op (n. 45-50 ov)
- sivuaineopiskelijat: 60 op (= n. 40 ov).

Informaatiotutkimuksen maisterin tutkinnon laajuus on 120 op ja se koostuu pää- ja sivuaineopinnoista. Pääaineen, esimerkiksi informaatiotutkimuksen syventävissä opinnoissa pää- ja sivuaineopiskelijoiden opinnoissa on 20 op:n ero. Oulun yliopiston informaatiotutkimuksen opiskelijoilla tämä ero tulee tutkielmasta.

Pääaineopiskelija tekee pro gradu –tutkielman, jonka laajuus on 40 op ja sivuaineopiskelija suppeamman, 20 op:n tutkielman. Pääaineen opintoja syventävissä opinnoissa on:

- pääaineopiskelijalla: 80 op,
- sivuaineopiskelijalla: 60 op.

Mitä uutta rekrytointiin?

Yleisiä kirjastoja koskevan, mutta jossain määrin muuallekin ilmeisesti heijastuvan kirjastoasetuksen vaatima 20 opintoviikon aine- ja ammatillisten opintojen kokonaisuus on uuden tutkintorakenteen myötä 30 opintopistettä.

Työnhakijoiden tutkintotodistuksia vertailtaessa on hyvä ottaa huomioon, että opintoviikkojen ja -pisteiden muuntokertoimet vaihtelevat jonkin verran eri tilanteissa. Siksi opintojen laajuutta vertailtaessa ei kannata liiaksi nojata opintopiste- tai opintoviikkomääriin, vaan on syytä katsoa myös suoritettuja tutkintoja, opintokokonaisuuksia ja jaksoja.

Tutkintojen ja perus- ja aineopinnot -tyyppisten kokonaisuuksien tasolla opintojen sisällöllisessä laajuudessa ei tapahdu merkittäviä muutoksia. Opintopiste- tai opintoviikkomäärien vaihtelut voivat johtua myös eri yhteyksissä käytetyistä erilaisista muuntokertoimista.

*Pirjo Tuomi toimii lehtorina Oulun seudun ammattikorkeakoulussa.
Email. pirjo.tuomi@oamk.fi*

*Terttu Kortelainen toimii määräaikaisena professorina Oulun yliopistossa.
Email. Terttu.kortelainen@oulu.fi*

*Vesa Suominen toimii lehtorina Oulun yliopistossa.
Email. Vesa.suominen@oulu.fi*